

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

EFTERRETNINGER

OM

EFTERSLÆGTSSKABETS SKOLE

FOR

SKOLEAARET 1903—1904

VED

F. BOKKENHEUSER.

KØBENHAVN.

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI.

1904.

Tale

i

Selskabet for Efterslægten

paa dets Stiftelsesdag den 4. Marts 1904.

af

O. Ricard.

Om Fritiden og Karakteruddannelsen.

Der er ingen Tvivl om, at de Timer, Disciple tilbringer i Skolen, afgiver rig Lejlighed til at udvikle visse Sider af Karakteren. Lad mig blot nævne Egenskaber som: Flid, Udholdenhed, Ærlighed, Hjælpsomhed (ikke just mens Kammeraten er oppe, men før og efter), Kammeratlighed, Taalmodighed, Lydighed, Ordenssans, o. s. v. — Dyder, der maaske alle har et Stænk af Kedsomhed, men som ikke destomindre er uundværlige og ligesom danner Benbygningen, Skelettet i Karakterens Bygning. Alle disse udvikles, til Dels ubevidst, i Skoletimerne.

Men skønt det er saaledes, saa er der dog heller ingen Tvivl om, at de egentlige Fremstød, Tilløb, Vendepunkter, Epoker i Karakterens Udvikling, hvor tilmed Personen griber ind med langt klarere Bevidsthed; — de sker uden for den egentlige Skoletid, i Fritiden.

Og nu er der det mærkelige, at medens hin Tid, hvor saa at sige den slumrende Del af Karakterbygningen finder Sted, er paa det nøjeste reguleret og kontrolleret efter Skema og Plan og under Opsigt, — saa er den Tid, hvor det betydningsfuldeste og mest indgribende af Karakterens Dannelse foregaar, i Reglen overladt til sig selv, til Tilfældigheden. Hvem gav os nogen Sinde Vink eller Raad angaaende vor Fritid?

Nu, jeg paatænker ikke at give nogen Uniform, noget Skema for Fritiden. Jeg anser det for ganske unyttigt, ja umuligt. Et Tilløb dertil, kan man sige, gøres der paa vore Opdragelsesanstalter (Sorø, Herlufsholm, Marselisborg etc.), og jeg tror at have bemærket, at de Unge derfra ofte har et vist Præg — noget ridderligt, net, sundt; men tillige mærkelig uudviklet paa andre Punkter.

Hvad jeg her i Korthed vilde give, er altsaa ikke en Spændetrøje eller Brugsanvisning. Jeg ønskede kun i Almindelighed hos de Unge og deres Forældre at henlede Opmærksomheden paa, at vække Sansen for Fritidens Betydning for Karakterens Udvikling, saadan at en og anden kom til vaagent at tænke derover.

Med Fritiden menes her den daglige Fritid, ikke Ferien. Om denne ønsker jeg blot i Forbigaaende at indskærpe en Pædagogs Raad: ikke at bruge den til forceret Repetition. Pølsér, siger han, stopper man, kort før de skal spises; men med Hensyn til Eksamensstoffet gælder den gyldne, jyske Regel: Æd langsomt, min Søn, saa er det ubegribeligt, hvad du kan putte i dig!

Nu er det straks saa heldigt, at en Trediedel af den daglige Fritid regulerer sig selv, idet den bruges til Søvn. Otte Timer er det normale; helst regelmæssig Sengetid og saa i Seng, ikke for at læse Romaner, heller ikke for at ryge Tobak, allermindst for at fantasere, men

for at sove. Det hører til Ungdommens Privilegium endnu at have »gennemgaaende Billet« uden Mellemstationer og sove i et Træk, fra man lægger sig, til man staar op, — helst ikke ialleryderste Øjeblik, men saa betids, at man roligt kan overkomme alle Morgenpligter: baade Toilet, Morgenbøn, Maaltid og eventuel Lektie-gennemgang.

Dagens første Skridt er at vaske sig, — lad mig hellere sige: at pjaske sig. Vand er en meget billig Vare; men vi Danske er af Naturen mindre probre, og mene ofte, at naar blot det synlige: Ansigt, til Dels Øren, og Hænder, ialfald Overfladen, er nogenlunde rent, saa har det andet mindre at sige. Jeg skal sent glemme det herlige Syn paa et Studentermøde i Wales — hver Morgen tidlig at se disse unge Fyre i Adamskostume overhælde og overbruse hinanden med Vand paa den solbeskinnede Eng (vi laa i Lejr paa en isoleret Plet). Ikke alene er det sundt, men jeg for min Del tror, at der er en langt mere intim Forbindelse, end mange ved af, imellem Sansen for kropslig Renhed og sædelig Sundhed. Det er ialtfald en grumme rar Bevidsthed den: jeg er ren paa hele Kroppen.

Paaklædningen er det næste Skridt, og lad mig herom blot sige dette, at af en Skolediscipels Dragt forlanges kun to Ting; den skal være hel, og den skal være børstet. Mode, Snit, Stof og Farve er underordnede Spørgsmaal. Man tager, hvad ens Forældre giver en. Om der senere hen i Livet kommer en Tid, da Lapseri er berettiget, vil jeg overlade Moralisterne at afgøre; som Pædagog vil jeg blot sige, at for en Skolediscipel er det en Anticipation, en utidig Foregribelse af Begivenheder-nes Gang.

Efter Morgen-Øllebrøden, Havregrøden, Theen eller Kaffen — hvor fornuftig man nu er; — kommer Skole-vejen. Jo længer des bedre; er den kort, bør man selv

forlænge den. Luft og Bevægelse er af særlig Betydning paa Morgenstunden. Og saa skal man bruge sine Øjne. Den kedsommelige Skolevej, tænker mange, den kan vi jo uden ad. Naa saa det kan De? . . . Jeg husker en Gang, at min Broder, med hvem jeg hver Dag gik til Skole midt paa Amalienborg Plads sagde til mig: Luk Øjnene! Jeg gloede forbavset. Nej, luk dem! Jeg lukkede dem. »Hvormange Skorstene har de 4 Palæer?« Jeg anede det ikke. 4, gættede jeg. Se saa ad! Det viste sig, at Kongen havde 5 Skorstene, Kronprinsen og Prins Christian 4 og det fjerde Palæ 3 Skorstene. Naa, det kan endda være det samme med Skorstenene; men enhver af os ser daglig Bygninger, Statuer, Taarne, Trægrupper, Udsigter, Belysninger, Skyer, — som vi burde fornøje os over. Dyr og Mennesker for den Sags Skyld ogsaa. De samme Ansigter møder man hver Dag, til sidst kender man dem, gætter hvad de er, savner dem, naar de udebliver, ender med at se helt venlig til hinanden. Hver Morgen mødte vi som smaa en yngre Mand med glitrende Stangbriller og travl Gang, til sidst hilste han helt fornøjeligt og svingede Cylinderhatten; mange Aar efter kendte jeg ham som Provst Fenger.

Jeg taler ikke om selve Skoletiden. Efter Hjemvejen, som altid forekommer kortere, og som i Modsætning til Udvejen helst bør være direkte, kommer Middagen.

Herom vil jeg ikke sige meget, — og det skal De helst heller ikke. Jeg ved ikke, om Kræseri støder mest an mod Moralen eller Æstetikken. Det er dog næppe saaledes, som en fiffig Dreng engang vilde postulere, at »Kræseri« var Smags-Organernes Værn imod det, som Konstitutionen egentlig ikke taaler; heller ikke som en bitter mindreaarig mente at have observeret: at det var en Forbrydelse, mens man var lille, men tilladeligt, naar man var voksen. Hvorom alting er; — vores Moder hjemme tog sig det nær, naar vi vragede den Mad, hun

med Besvær havde tænkt ud, og som var lavet med Omhu. Naturligvis, der kan være mere eller mindre vellykkede Dage. Gule Ærter en Dag og Sagosuppe en anden; men det gælder alt her i Livet. Ialtfald ønsker jeg aldrig, det skal lykkes at opfinde disse kemiske Næringspiller, hvoraf 2 eller 3 daglig skulde erstatte al øvrig Næring. Maven vilde rimeligvis protestere imod at faa for lidt at bestille. Men de faa Øjeblikke, da hele Familien samles, drøfter Dagens Begivenheder og rækker hinanden Tingene, vilde dermed falde bort, og det var betydningsfulde Hvilepunkter.

Lektielæsningen bør være det næste Stadium. Den nye Skoleordning siges at ville lette denne. Endnu langt større Betydning vilde det dog have, om alle Lærere virkelig var »Lærere« mere end »Hørere«, som de i sin Tid hed. Jeg tror det er bedre nu. I min Tid var Sofus Bauditz og Dahlberg de eneste, som virkelig gennemgik Lektien saaledes, at Hjemmearbejdet kunde indskrænkes til et Minimum. Hvor dette ikke sker, vil en Henstilling i al Ærbødighed fra Disciple til Lærer næppe være forgæves.

Og saa kommer den egentlige Fritid.

Har man nu et Talent, enten for Musik, Tegning eller lignende, bør man dyrke dette og især vogte sig for at gaa istaa, naar det »døde Punkt« kommer, da Fremskridtet ikke mere mærkes som i Begyndelsen, og Selvkritikken tilmed er skærpet. Det vil altid komme. Men kommer man vel over det, vil man for hele Livet have et Middel til at fornøje andre med og til at drive melankolske Skyer bort med for sig selv.

Men nu vi talentløse? Hvorledes skal vi bedst bruge Fritiden?

Det er heldigvis unødvendigt i vore Dage at opmuntre til Sport. Endnu i min Tid var det »Sport« at drille Gymnastiklæreren og drive i Stedet for at drive

Sport. Nu er det anderledes. Cycle, Tennis, Roning, Fodbold, Criquet, altsammen brilliant, og en af Delene bør man give sig af med. Eller hvis ingen af Delene kan opnaas, — saa gaa. Ben har vi da alle. Det er en ren Overtro, at det kun er kønt om Sommeren. Hver Aarstid har sin særegne Skønhed, som vi skal finde og have Sans for. Gaa, og bliver du ked af at gaa alene, saa tag en Ven med.

Venskabet, Samlivet med jævnaldrende i Fritiden, er et vigtigt Moment i Karakterens Udvikling. Jeg har set overmaade fine og varme Venskabsforhold mellem Skoledisciple, selv om Provinskolerne giver rigere Lejlighed dertil. Der er livsvarige Venskaber, som daterer sig fra Skoletiden. Farer rummer det ogsaa. Det kan ikke overlades til Forældrene at vælge Venner til os — højst kan vi give dem »absolut veto«; — men en Ting tør jeg anbefale: Venskabet bør ikke udelukkende henvises til Friluftslivet og Eneværelset, men Venner bør helst introduceres i Hjemmet. Jeg ved, det er et spændende Øjeblik, naar Dommen fældes af Søstrene og dem hjemme, efter at Vennens første Besøg har været; — eller hvor man selv staar i hans Entré og mærker den særegne Lugt, der hæfter ved ethvert Hus, og ser Kammeratens Moder komme; helt anderledes, end man havde tænkt sig. Men Venskabets Sundhed vil vinde ved at drages lidt ind under Hjemmets Kreds; det er et Raad i al Venskabelighed.

— Og saa Læsning; det maa selvfølgelig optage en Del af Fritiden, særlig de Vinteraftner. Ikke just Avislæsning; gør saa lidt som muligt ud af den! Med Rette siger en Forfatter: ikke faa Menneskers aandelige Dødsattest kunde udstedes saalydende: »Dødsarsagen Døgnfeber, paaført ved Avislæsning«. Aviser skal ikke være »morsomme«; lad Litteraturen og Menneskene nære vor Sans for Humor; Aviser bør indskrænke sig

til at holde os à jour med det, som faktisk sker eller er oppe i Tiden. Maa jeg saa sige Dem, at i vore Dage er der heller ikke Tid til at læse daarlig Litteratur. Med daarlig Litteratur mener jeg ikke blot den med bevidst slet Tendens (der findes en saadan, selv om den langt fra er overvejende i den »moderne« Litteratur), men ogsaa den, der mangler æstetisk Værd, selv om den er aldrig saa artig. Og berolige Dem, det vil vare en Stund, inden De har pløjet vor gode Litteratur igennem. Tag her fornuftige Folk paa Raad. Jeg gaar ud fra, at De har læst Ingemanns Romaner i I eller II Klasse (og Marryats), Oehlenschläger kan De godt nyde allerede i III og IV og Blichers og Heibergs bedste Ting ligesaa; Dickens og Bjørnson og Ibsen (særlig deres ældste Værker) kan De begynde paa i V, — gør ikke noget, om De ikke forstaar alting i Per Gynt; det gør Ibsen heller ikke; — Lie, Goldschmidt og Adam Homo maa De i Lag med i VI, og værsgod: De springer ikke Almas Sonetter over! Det er blot Vink, forstaar De, som De saa selv maa veje, vrage og supplere.

Sport, Venskab, Læsning, og naar der er Raad til det eller en Tante inviterer: en god Forestilling paa et Theater; om Søndagen en Gang imellem et Besøg paa et Musæum (man skal vide, hvor Rembrandts »Emaus« og Rübens »Salomons Dom« hænger); — er vi saa færdige? Ikke helt.

Tillad mig helt at forbigaa den Anvendelse af Fritiden, som man ikke kan aflægge Regnskab for, hverken for Gud eller Mennesker. Intet er saa farligt netop for Karakterens Udvikling som et flækket Liv, en Spaltelse imellem noget, som taaler Dagslys, og andet, som forties. Lad en Antydning være tilstrækkelig.

Der er nogle andre Øjeblikke af Fritiden, jeg just vil minde om. De kommer, naar de selv vil. Det trækker af en eller anden Grund ud med Middagen, eller »man

sidder saa rart«, at man ikke vil tænde Lampe. Der falder kun en bred Strøm af Lys ud fra Kaminens Mund henover Dagligstuetæppets Mønster, og ellers forsvinder Skikkelserne i Mørket, og man kan kun høre paa Stemmerne, at nu var det den ældste Søster, der talte, og nu den yngste Broder. Ens Fader kommer ind paa at fortælle om »gamle Dage«, eller der drøftes Sommerferieplaner eller Juleønsker. Saadanne Timer vender aldrig tilbage, naar de en Gang er forbi; men noget af det allerbedste i os skød en lønlig Vækst derunder; derfor skal man agte paa dem, og nyde dem i fulde Drag, medens de kan findes. —

Endnu et. Det religiøse Liv maa ikke forsømmes. Thi det danner atter Marven, den inderste Bærekraft i hele Karakterbygningen. Derfor maa det ikke henvises til Fremtiden eller til de abnorme kritiske Tider. Saadanne kunde komme, før vi vilde det. Da forandres al Ting derhjemme. Ens Moder f. Eks. bliver syg, og Maaltiderne bliver uregelmæssige, Theen smager slet (Pigerne kan ikke lave The), der er koldt i Dagligstuen, maaske en Sygeplejerskes fremmede Ansigt ved Bordet, og det kan ende med det uhyggeligste Øjeblik, der kan overgaa et Hjem, da en Kiste bæres ud gennem Gangdøren, og med den Lyd, der skurrer saa frygtelig i vore Øren, naar Døren smækkes i paa Rustvognen, og den tungt sætter sig i Gang. Da bruger mange Religionen som en Slags Natklokke til Lægen eller Nødbremse i et Eksprestog. Der er ogsaa Hjælp at finde der, hvor ingen anden Hjælp findes; men den findes ikke af enhver, dersom man ikke har kendt den før da.

Det religiøse Liv forlanger som alt andet daglig Røgt. Bliv endelig ikke højtidelig; Højtidelighed har i det hele taget meget lidt med sand og ægte Religiositet at gøre. Det gælder netop om at indordne det religiøse sundt og naturligt i Fritidens øvrige Karakterudfoldelse.

Jeg tænker derfor heller ikke her paa Deltagelsen i Menighedens Gudstjeneste om Søndagen, skønt jeg finder det passende, at baade Disciple og deres Forældre og Lærere ses der regelmæssig i et Land, hvis Kultur i over tusind Aar har været baaret af Kristendommens Aand. Men man kan forholde sig meget passiv i en Kirke, og vi taler desuden her om den daglige Fritid. Og lad mig her blot pege paa to Ting. Det ene er Bønnen. Her handler det enkelte Individ. Her taager det religiøse ikke ud i svævende Almindelighed. Her har enhver især direkte med Gud at gøre. Det andet er daglig, fornuftig Læsning i Bibelen. Det vil borge os, at vi ikke digter os en selvgjort og derfor luftig og gyngende Religion til, men tager Stade i den Religion, som er aabenbaret os, og som en anden derfor bærer sidste Ansvar for. Det giver fast Grund under Fødderne og leder Tanken i de rette Baner.

Her skal jeg stanse. De ser, dette var kun Vink og Antydninger; mere vilde jeg heller ikke give. Et Stød i den rigtige Retning, en Opfordring til at tænke over Tingene. Gid det maa frugte. Det vilde da stemme godt med det, jeg har forstaaet laa bagved den Slægts og de Mænds Tankegang, som i sin Tid plantede Efterslægtsselskabets Skole. En nøje Forbindelse imellem Borgersamfundet og Skolen, saa de samme Grundprincipper, Dyd og Pligt, som bar Samfundet, ogsaa bar Opdragelsen, -- var det ikke noget af hine Tidens Tanke? Kunde det altsaa ske, at den Udvikling af Karakteren, som umærkeligt sker igennem Skolens Arbejde, endmere kom til at gaa Haand i Haand med den endnu vigtigere Karakterudfoldelse, som finder Sted i Fritiden, saa vilde hine Tidens Ønske ogsaa i højere Grad opfyldes for den Ungdom, der nu gaar i Efterslægtsselskabets Skole.

I Overensstemmelse med det af Ministeriet meddelte Skema afholdtes Skolens Eksamen i 1903 paa de dertil bestemte Dage. Opgaverne til de skriftlige Prøver var følgende:

1. VI. Klasses Afgangseksamen, Juni 1903.

a) fælles.

Dansk Stil (fri Opgave).

Om Dagspressens Betydning og Ansvar.

Dansk Stil (bunden Opgave).

B. S. Ingemanns Betydning i dansk Digting og Aandsliv.

b) særlig for den sproglig-historiske Retning.

1. Fransk Stil.

Victor Hugo er født i Besançon 1803, af en gammel og tapper lothringsk Familie, der er adlet paa Valpladsen. Hans Fader, der var General i Tjeneste hos Joseph Bonaparte, dengang Konge af Neapel, blev valgt til at bekæmpe Fra Diavolo, den frygtelige Røver, som indjog de italienske Egne Skræk, og hvis Bande det lykkedes ham at adspredde. General Hugo fulgte derpaa Joseph til Spanien. Der udmærkede han sig ved sin Militærkundskab og kom ikke tilbage over Pyrenæerne igen før 1814, [paa] et Tidspunkt, da Napoleon sendte ham hen at forsvare Thionville. Med en Haandfuld Folk forsvarede den modige Guvernør de Volde, der var betroede til hans Bevogtning, mod hele Hære af Kosakker og Preussere.

Fjorten Aar og nogle Maaneder gammel konkurrerede Victor Hugo til en akademisk Pris. Han opnaaede kun hæderlig Omtale, og det af en mærkelig Grund. De 40 Herrer¹⁾ paastod, at Kandidaten, naar han tillagde²⁾ sig denne Alder, havde gjort Nar af sine Dommere. Akademiet vilde ikke forstaa, at Poesien som Tapperheden ikke afventer Tallet af Aar. V. Hugo protesterede med sin Fødselsattest i Haanden; men det var for sent. De Herrer, der ikke mere kunde give ham en Præmie, tilstod ham deres Agtelse.

¹⁾ Messieurs les Quarante. ²⁾ donner.

2. Latinsk Version.

Philippus tertius, rex Macedonum, sub finem vitæ omnes homines, omnia loca temporaque suspecta habebat; postremo negare propalam cœpit, satis tutum sibi quicquam esse, nisi liberos eorum, quos interfecisset, comprehensos in custodia haberet et tempore alium alio tolleret. Eam crudelitatem, fœdam per se, fœdiorem unius domus clades fecit. Herodicum, principem Thessalorum, multis ante annis occiderat; generos quoque ejus postea interfecit; in viduitate relictæ sunt filiæ singulos filios parvos habentes. Theoxena et Archo nomina iis erant mulieribus. Theoxena, multis petentibus, aspernata nuptias est; Archo Poridi cuidam, longe principi gentis *Ænianum*¹⁾ nupsit, et apud eum plures *enisa*²⁾ partus, parvis admodum relictis omnibus, decessit. Theoxena, ut in suis manibus liberi sororis educarentur, Poridi nupsit et, tanquam omnes ipsa enisa foret, suum sororisque filios in eadem habebat cura. Postquam regis edictum de comprehendendis liberis eorum, qui interfecti essent, accepit, dixit, se sua manu potius omnes interfecturam, quam in potestatem Philippi venirent. Poris abominatus mentionem tam fœdi facinoris Athenas se deportaturum

eos ad fidos hospites dixit, comitemque ipsum fugæ futurum esse. Proficiscuntur ab Thessalonica Æneam ad statum sacrificium, quod Æneæ conditori cum magna cærimonia quotannis faciunt. Ibi die per sollemnes epulas consumpto, navem præparatam a Poride, sopitis omnibus, de tertia vigilia conscendunt tanquam redituri Thessalonicam; sed trajicere in Eubœam erat propositum. Ceterum in adversum ventum nequicquam eos tendentes prope terram lux oppressit; et regii, qui præerant custodiæ portus, *lembum* ³⁾ cum armatis ad retrahendam eam navim miserunt cum gravi edicto, ne reverterentur sine ea. Quum jam appropinquabant, ferox femina, ad multo ante præcogitatum revoluta facinus, *venenum diluit* ⁴⁾ ferrumque promit et, posito in conspectu poculo strictisque gladiis, «Mors» inquit, «juvenes mei, una *vindicta* ⁵⁾ est. Viæ ad mortem hæ sunt; qua quemque animus fert, effugite superbiam regiam». Et hostes aderant, et auctor mortis instabat. Alii alio leto absumpti semianimes e nave præcipitantur; ipsa deinde virum comitem mortis complexa in mare sese dejecit; nave vacua dominis regii potiti sunt.

¹⁾ *Ænians*: Indbyggerne i Byen Ænea. ²⁾ *enitor* = føder.
³⁾ *lembus* = hurtigsejlende Baad. ⁴⁾ tilberede en giftig Drik.
⁵⁾ *vindicta* = Befrielse.

c) særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

1. Beregningsopgave.

1. En lodret Stok, der er 157 Cm. lang, kaster en Skygge paa 115 Cm. i det Øjeblik, da Solen staar lige i Syd; desuden er der givet, at Solens Deklination samtidig er 19° 20' 5" (nordlig). Beregn Stedets geografiske Bredde.

2. En Embedsmand laaner 3700 Kr. Til Afbetaling af denne Gæld kan han af sine sædvanlige Indtægter

kun yde 157 Kr. 25 Øre aarlig, og dette Beløb, som han første Gang betaler eet Aar efter Gældens Stiftelse, udgør netop den aarlige Rente af Gælden. Men hvert femte Aar, første Gang 3 Aar efter Gældens Stiftelse, faar han Bonus i Livsforsikringsanstalten og bliver derved i Stand til at betale et Ekstraafdrag. Hvor stort er dette, naar Gælden er helt afbetalt efter 24 Aars Forløb?

2. Aritmetisk Opgave.

1. Løs Ligningen

$$\begin{vmatrix} x & a & b \\ a & x & b \\ a & b & x \end{vmatrix} = 0$$

med Hnsyn til x , og vis, at de fundne Rødder tilfredsstillen den forelagte Ligning.

2. Find den største og den mindste Værdi, som

$$y = \frac{4ax^2 + b(x^2 - 1)^2}{(x^2 + 1)^2}$$

kan faa for reelle Værdier af x , idet a og b er reelle og desuden $a > b$.

3. Projektionstegning.

Tegn Billederne af et regulært Oktaeder, om hvilket der er givet: at det ene Endepunkt af en Diagonal ligger i den vandrette Billedplan, at denne Diagonal danner en Vinkel paa 45° med sit vandrette Billede, at dettes Vinkel med Grundlinien er 30° , og at to af de Kanter i Oktaedret, som ikke gaar gennem noget Endepunkt af den nævnte Diagonal, er parallelle med den vandrette Billedplan. Diagonalen skal være 2 à 3 Tommer lang.

4. Geometrisk Opgave.

1. En Omdrejningskegle og en Omdrejningscylinder er omskrevne om samme Kugle. Find Kegleens Toppunkts-

vinkel, naar Kuglens, Cylindrens og Keglens Rumfang danner en Differensrække. Bevis dernæst, at ogsaa Arealerne af de tre Legemers Overflader danner en Differensrække.

2. Af en Hyperbel er givet to Punkter P og Q , endvidere Tangenten til P samt det ene Brændpunkt F . Konstruer det andet Brændpunkt.

3. A og B er Centrerne i to givne Cirkler med Radierne a og b , AA_1 og BB_1 er to paa hinanden vinkelrette Radier, og M er Midtpunktet af A_1B_1 . Find det geometriske Sted for M . — Linien AB kan tages til X -akse, og Midtpunktet af AB til Begyndelsespunkt.

2. IV. Klasses Hovedeksamen og almindelig Forberedelseseksamen, Juni 1903.

1. Dansk Stil.

Hvilke Dyr bør vi frede om?

2. Latinsk Stil 4de Klasse.

Demosthenes, Grækernes berømteste Taler, blev født Aar 383 før Kristi Fødsel. Følgende Eksempel paa hans Snildhed fortælles. En gammel Kone¹⁾, som boede i Athen, havde modtaget mange tusinde Sestertier at opbevare²⁾ af Gæsteverner paa den Betingelse, at hun skulde give Pengene tilbage til dem begge paa een Gang. Den ene vendte nogen Tid efter tilbage til Athen, og da han, iført Sørgedragt³⁾, kom hjem til den gamle Kone og foregav⁴⁾, at den anden var død, narrede⁵⁾

han hende og førte alle Pengene bort med sig. Kort efter kom den anden og begyndte at forlange de *betroede* ⁶⁾ Penge af Konen. Hun kunde hverken give Pengene tilbage, ikke heller vidste hun, hvorledes hun skulde forsvare sig; hun vilde have dræbt sig selv, hvis ikke Demosthenes var kommen hende til Hjælp. Da han var bleven tilkaldt, sagde han til Manden: «Det er retfærdigt, du fordrer, og Kvinden er beredt til at give Pengene tilbage; men hun vil ikke kunne gøre det, hvis du ikke fører din Kammerat hid, siden, som du selv siger, det *Vilkaar* blev *sat* ⁷⁾ af eder, at Pengene ikke maatte betales til den ene uden [at] den anden [var til Stede]».

¹⁾ anus. ²⁾ custodire. ³⁾ sordida vestis. ⁴⁾ fingere. ⁵⁾ decipere. ⁶⁾ deponere. ⁷⁾ at sætte Vilkaar = legem dicere. De i [ ] staaende Ord oversættes ikke. Tallene skrives helt ud med Bogstaver.

3. Engelsk Version (almindelig Forberedelseseksamen.

Discovery of the Gunpowder Plot ¹⁾).

It was on October 26th 1605 that Lord Monteagle ordered a supper to be prepared in his house at Hoxton (now part of London), though he had not occupied it for almost a twelvemonth. By marriage he was closely *connected* ²⁾ with Tresham, one of the principal *confederates* ³⁾ of Guido Fawkes; and with the other conspirators he had been on friendly *terms* ⁴⁾. He was a Catholic, and a sincere one; he had been engaged in Essex's revolt against Elisabeth's Government; however, at the *accession* ⁵⁾ of James I he had *given* ⁶⁾ a loyal *adhesion to* ⁶⁾ the new king and was in high favour at court.

As he was sitting down to supper, one of his servants brought in a letter which he had been requested to hand to his master by a man whose features he was unable to distinguish in the dark autumn night. The

letter was anonymous, and besought him most earnestly, for the sake of his own safety, not to attend the meetings of Parliament, but retire to his country-seat, telling him at the same time in an *underhand*⁷⁾ sort of way, that there was prepared a terrible blow on this Parliament from invisible hands.

Monteagle at once mounted his horse and rode off to Whitehall, where he found the Earl of Salisbury and four other Lords ready to sit down to supper. He drew Salisbury aside into another room and showed him the letter. He in his turn showed it to Lord Suffolk, and the suspicion occurred to them, that there was probably to be attempted some *mischief*⁸⁾ by means of gunpowder. Suffolk then remembered that under the Parliament House was a cellar, which would be a *suitable*⁹⁾ place for the execution of such a plan; and it was agreed that before the beginning of the session this cellar should be *thoroughly*¹⁰⁾ searched.

1) *plot*, Sammensværgelse. 2) *connected*, forbunden. 3) *confederates*, medforbundne. 4) *terms overs.*: Fod. 5) *accession*, Tronbestigelse. 6) *to give adhesion to*, at slutte sig til. 7) *underhand*, forblummet. 8) *mischief*, Forbrydelse. 9) *suitable*, passende. 10) *thoroughly*, grundig.

4. Aritmetik.

1. Løs Ligningen

$$\frac{\sqrt{x} + 4}{\sqrt{x+1} + 2\sqrt{6} + 1} = \frac{\sqrt{x} - 4}{\sqrt{x+1} - 2\sqrt{6} + 1}$$

2. Find det sidste Led og Leddenes Antal i en Kvotientrække, hvor det første Led er a , Kvotienten k , Summen b .

Eksp. 1. $a = k = 3$, $b = 1092$.

Eksp. 2. $a = k = 3$, $b = 10000$.

3. Dan største fælles Maal og mindste fælles Fold (Multiplum) for t_1 , t_2 og t_3 , naar

$$t_1 = 2^n \cdot 5^p \cdot 7,$$

$$t_2 = 10^n \cdot 24,$$

$$t_3 = 6^n \cdot 15^p \cdot 20,$$

hvor n og p betegner positive hele Tal, og $n < p$.

5. Geometri.

1. To Cirkler er givne; deres Centerlinie er større end Radiernes Sum. Konstruer en tredje Cirkel, som rører begge de givne Cirkler udvendig, og hvis Radius er lig med det Stykke af Centerlinien, der ligger mellem Cirklerne.

2. Højden paa Hypotenusen i en retvinklet Trekant er, som bekendt, Mellemproportional mellem de Stykker, hvori den deler Hypotenusen. Fremsæt og bevis den omvendte Sætning.

3. I en Trekant ABC er $\angle A 30^\circ$, $\angle B 60^\circ$ og Siden $BC 3''$. Find Siderne i Trekant $A_1B_1C_1$, naar A_1 , B_1 og C_1 er tre Punkter, der ligger henholdsvis paa BC , CA og AB , saaledes at

$$\frac{A_1C}{A_1B} = \frac{B_1A}{B_1C} = \frac{C_1B}{C_1A} = \frac{1}{4}.$$

6. Praktisk Regning (almindelig Forberedelseseksamen).

1. En Boghandler lader en Bog trykke i et Oplag paa 4000 Eksemplarer. Af disse sælger han 469 i sin Boglade for 1 Kr. 40 Øre Stykket, men iøvrigt forhandles Bogen af 10 Kolportører. De sælger henholdsvis 582, 496, 406, 384, 315, 283, 218, 133 og 129 Eksemplarer; enhver af dem faar hver 12te Bog, som han sælger, gratis og desuden 25 pCt. Rabat paa Bogladeprisen. Resten af Oplaget sælges som Makulatur for

21 Øre pr. Kilo, og 31 Bøger vejer 10 Kilo. Naar nu Boghandleren tjener 628 Kr. 35 Øre ved denne Forretning, hvor store har da hans samlede Udgifter været?

2. Af en Metalkugle, hvis Diameter er 3,186 Fod, og hvis Vægtfylde er 6,12, bortskæres et Stykke, der vejer 507,62 Pd., hvorefter Resten omsmeltes til en ny Kugle. Hvor stor bliver dennes Diameter?

*Rumfanget af en Kugle med Radius r er lig $\frac{4}{3}\pi r^3$.
Vægten af en Kubikfod Vand er 61,83 Pd.*

I Bedømmelsen af Prøverne deltog som af Ministeriet beskikkede Censorer:

Ved Afgangseksamen for Studerende.

- I Dansk og Oldnordisk: Hr. Adjunkt Raaschou Nielsen.
 - Fransk: Hr. Dr. phil. W. Rannow.
 - Tysk: Hr. Cand. jur. F. A. Mohr.
 - Engelsk: Hr. Adjunkt F. Black.
 - Latin: Hr. Cand. mag. C. B. Flagstad.
 - Græsk og Historie: Hr. Overlærer J. E. Olsen.
 - Naturlære: Hr. Dr. phil. Adjunkt Kragh.
 - Matematik: Hr. Dr. phil. N. Nielsen.

Ved 4de Klasses Hovedeksamen.

- I Geografi: Hr. Adjunkt Stockmarr.
 - Naturhistorie: Hr. Inspektør Wøldike.
 - Matematik: Hr. Mag. sc. H. Christensen.
 - Dansk Stil: Hr. Skolebestyrer Frederiksen.
 - Latin: Hr. Cand. mag. C. B. Flagstad.
 - Græsk: Hr. Overlærer J. E. Olsen.
 - Tysk: Hr. Cand. jur. F. A. Mohr.

Ved almindelig Forberedelseseksamen.

- I Geografi: Hr. Adjunkt Stockmarr.
 - Naturhistorie: Hr. Inspektør Wøldike.
 - Matematik: Hr. Dr. phil. N. Nielsen.
 - Fransk: Frøken M. Ringberg.
 - Naturlære: Hr. Adjunkt Ramm.
 - Dansk: Hr. Skolebestyrer Frøderiksen.
 - Historie: Hr. Dr. phil. L. Moltesen.
 - Engelsk: Hr. Cand. mag. O. Madsen.
 - Tysk: Hr. Cand. jur. F. A. Mohr.
-

Følgende Elever underkastede sig

Afgangseksamen for Studerende.

- Aagaard, K., Søn af afd. Birkedommer A.
 Bistrup, P., Søn af afd. Kapitain B.
 Bruun, A., Søn af Hr. Forvalter B.
 Christensen, E. C., Søn af Hr. Grosserer C.
 Fischer, O. F., Søn af afd. Landskabsmaler F.
 Jørgensen, P. J., Søn af afd. Pastor J.
 Kayser, C. V., Søn af Hr. Tømremester K.
 Lange, K. L., Søn af Hr. Handelsagent L.
 Nielsen, S. P., Søn af afd. Købmand N.
 Nielsen, Th., Søn af Hr. Manufakturhandler N.
 Olsen, E. H. C. V., Søn af Hr. Overintendant O.

4de Klasses Hovedeksamen.

- Bruun, P., Søn af Hr. Forvalter B.
 Douzaine-Hansen, Søn af Hr. Fabrikant D.-H.
 Kayser, A. G., Søn af Hr. Tømremester K.
 Lorentzen, C. W., Søn af Hr. Overretssagfører L.
 Lüchow, H. K., Søn af afd. Husejer L.
 Meldgaard, L. L., Søn af Hr. Gaardejer M.

Nissen, A. C., Søn af Hr. Ingeniør N.
Nielsen, B. G., Søn af Hr. Forretningsfører N.
Ryberg, E., Søn af Hr. Oberst R.

Almindelig Forberedelseseksamen.

Christensen, G. V., Søn af Hr. Krigsassessor C.
Christensen, J. G., Søn af Hr. Magistratsbud C.
Henriksen, G. A. C., Adoptivsøn af Hr. Forretnings-
fører Hansen.
Jacobsen, H. V. L., Søn af Hr. Oversergent J.
Larsen, A. H., Søn af Hr. Partikulier L.
Petersen, P. L., Søn af Hr. Tobaksfabrikant P.
Pfaff, C., Søn af Hr. Maskinmester P.
Severin, A. J. N., Søn af Hr. Vekselmægler S.

Afgangseksamen for Studerende Juni—Juli 1903.

	Dansk Stil fri Opgave.	Dansk Stil bunden Opgave.	Dansk (mundtlig) og Oldnordisk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Latin (skriftlig).	Latin (læst).	Latin (ikke læst).	Græsk.	Naturfære.	Aritmetik (skriftlig).	Aritmetik (mundtlig).	Geometri (skriftlig).	Geometri (mundtlig).	Mekanisk Fysik.	Kemisk Fysik.	Poens.	Hovedkarakter.
Aagaard, Kj. ...	mg.	ug. ÷	mg. ÷	g. +	"	mg. +	ug.	"	"	"	"	"	tg.	mg.	mdl.	ug. ÷	mg. ÷	mg. +	77	2den
Bistrup, Poul ...	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	g.	mg.	"	ug. ÷	"	"	"	"	"	mg. +	ug.	tg. ÷	mg.	g. +	mg.	87	1ste
Bruun, Aage ...	mg. ÷	g. +	mg.	mg. ÷	mg.	"	mg.	"	"	"	"	"	g. +	ug. ÷	mg.	mg.	mg. ÷	mg. ÷	93	1ste
Christensen, E. C.	g. ÷	g. +	mg. ÷	g. +	mg.	"	mg. ÷	g. ÷	mg.	g. +	g. +	g. +	"	"	"	"	"	"	80	2den
Fischer, O. F. ...	mg.	mg. +	mg.	ug. ÷	mg. +	"	ug. ÷	"	"	"	"	"	mg.	ug. ÷	ug.	ug.	mg. +	mg. ÷	103	1ste
Jørgensen, P. J.	g. ÷	g. +	ug. ÷	g. +	mg. ÷	"	ug. ÷	"	"	"	"	"	mg. +	ug. ÷	g.	ug.	mg. +	mg. +	93	1ste
Kayser, C. V. ...	g. +	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	mg.	"	mg. +	g.	ug. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. +	"	"	"	"	"	"	95	1ste
Lange, K. L. ...	g. +	g. +	mg. ÷	g. +	mg.	"	g.	"	"	"	"	"	g.	g. +	mdl. +	mg. ÷	g.	mg.	71	2den
Nielsen, S. P. ...	mg.	mg. ÷	g. +	mg. ÷	mg.	"	mg.	mg.	mg. ÷	mg. ÷	mg. +	mg. ÷	"	"	"	"	"	"	93	1ste
Nielsen, Theodor	g. +	g. +	mg. ÷	mg. +	mg. +	"	g. +	"	"	"	"	"	tg. +	ug.	tg.	mg. +	g. +	g. +	81	2den
Olsen, E. H. C. V.	mg.	mg.	mg. +	mg.	mg.	"	ug. ÷	g. +	mg. +	ug. ÷	ug. ÷	mg.	"	"	"	"	"	"	101	1ste

Fjerde Klases Hovedeksamen Juni—Juli 1903.

	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Aritmetik.	Geometri.	Græk.	Naturlære.	Points i det hele	Points i Afslutningsfagene.
Bruun, P.	mg. ÷	ug. ÷	ug.	ug. ÷	ug.	ug.	ug.	mg. ÷	mg. ÷	ug.	"	82	36 $\frac{1}{3}$
Duzaine-Hansen, C.	g. +	mg. ÷	mg.	g. +	mg.	mg.	g.	g. +	g.	"	g. ÷	63 $\frac{2}{3}$	29 $\frac{2}{3}$
Kayser, A. G.	g.	mg. +	mg.	g. ÷	mg.	mg.	g. +	g.	g. +	"	ug.	65	27 $\frac{1}{3}$
Lorentzen, C. W. . . .	mg. ÷	mg. ÷	g. +	tg. +	mg. ÷	ug.	ug.	mg.	g. +	"	ug. ÷	65 $\frac{2}{3}$	27
Lüchow, H. K.	mg. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug. ÷	ug.	ug.	mg. ÷	g. +	"	ug. ÷	80 $\frac{1}{3}$	38 $\frac{2}{3}$
Meldgaard, L. L. . . .	mg. +	ug. ÷	mg. +	mg.	mg.	ug.	ug.	mg. +	g. +	"	ug. ÷	80	36 $\frac{2}{3}$
Nissen, A. C.	g.	mg. ÷	g.	g.	mg.	mg.	mg.	g. +	ug. ÷	"	ug.	68 $\frac{2}{3}$	30 $\frac{1}{3}$
Nielsen, B. G.	g.	mg. ÷	mg. ÷	g. ÷	mg.	mg.	mg.	tg.	tg. +	"	mg. +	56 $\frac{2}{3}$	27 $\frac{2}{3}$
Ryberg, E.	g.	mg. ÷	mg. ÷	g. +	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	tg. ÷	g. ÷	"	tg. +	52 $\frac{1}{3}$	30 $\frac{2}{3}$

Almindelig Forberedelseseksamen Juni—Juli 1903.

	Mundtlig Dansk.	Skriftlig Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Naturlære.	Geometri.	Regning.	Aritmetik.	Orden med de skriftl. Arbejder.	Points.
Christensen, G. V..	mg. +	mg. ÷	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug. ÷	g.	tg.	mdl. +	tg.	mg. +	88½
Christensen, J. G..	mg.	mg. ÷	g. +	g. +	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	ug. ÷	g.	mg. ÷	ug.	mg. ÷	mg. +	105½
Henriksen, G. A. C.	mg.	g.	g. +	g. +	ug.	mg. ÷	ug.	ug. ÷	mg. ÷	tg. +	tg. ÷	tg.	mg. ÷	85½
Jacobsen, H. V. L.	ug.	g. +	g. +	mg. ÷	"	tg. ÷	mg. +	mg. ÷	ug. ÷	mg. ÷	ug.	mg.	mg.	93
Larsen, A. H.	g. +	g.	g. +	g.	"	g. +	ug.	mg. +	mg. ÷	g. +	g. ÷	g.	g. +	85
Petersen, P. L.	mg. ÷	g. +	g.	g.	g. ÷	mdl.	g.	mg. +	g. ÷	mg. ÷	g. +	mg. ÷	mg.	77
Pfaff, C.	mg. +	g. +	mg. ÷	mg. +	mg. +	mg. +	ug. ÷	mg. ÷	mg.	ug. +	ug.	g.	mg.	109
Severin, A. J. N. ...	mg. ÷	mg. ÷	g.	g.	mg. ÷	mg. ÷	ug.	ug. ÷	mg. ÷	g.	g. ÷	tg. +	mg. ÷	92½

Udsigt over, hvad der er læst i det forløbne Skoleaar.

U n d e r k l a s s e r n e .

Forberedelsesklassen.

Dansk. Eleverne er indøvede i at tale højt og tydeligt og i Indenadslæsning. De er delte i flere Partier; de har læst Fru Heins «Hanebogen» 1ste Del. Ved Samtale om Indholdet af det læste har Læreren søgt at bringe Eleverne til en rigtig Opfattelse og til med egne Ord at gengive det læste. Samtale om forskellige Dyrs Liv og Betydning, om de vigtigste Træer i Skov og Have, Forholdene paa Land og i By, de forskellige Arbejder, for en Del knyttet til Pfeiffers Vægtavler. De letfatteliggste Fortællinger fra Bibelhistorien er fortalte; enkelte Morgensange sungne.

Regning. Tallæsning. Øvelse i at behandle Tallene. Hovedregning. Eleverne er delte i flere Partier, De fleste har lært Addition og Subtraktion. De øvrige beskæftiger sig endnu med Begyndelsesgrundene.

Skrivning. Ældste Afdeling: Sammenskrift med latinske Bogstaver; for de øvrige har Undervisningen været indskrænket til de første Begyndelsesgrunde og enkelte Bogstaver, i den første Tid paa Tavle, senere i Bog.

Klassen har ialt 25 Timer om Ugen, hvoraf 6 anvendes til Skrivning, 2 til Gymnastik, 1 til Sang og de

øvrige til Fortælling, Indenadslæsning og Regning. Eleverne er adskilte fra den øvrige Skole og er stedse under Opsyn af en Lærer.

3die Fællesklasse a og b.

For at optages i denne Klasse maa Eleven have fyldt sit 7de Aar og nogenlunde opnaaet Færdighed i at skrive Bogstaver.

Dansk. Slomans danske Læsebog I. I Aarets første Maaneder bruges to ugentlige Timer til Afskrift efter den trykte Bog, senere til Diktat af lettere, ikke læste Stykker. To à tre Timer ugentlig bruges til Fortælling og Genfortælling af Stykker af Oldtidens Historie, Sagnhistorien eller Bibelhistorien; de øvrige Timer til Oplæsning, Stavning, Genfortælling, Øvelse i Forstaaelse af de læste Stykker i Prosa og Poesi. Ved Udgangen af Klassen skal Eleverne kunne skelne Substantiverne fra andre Ord.

Geografi. Danmarks Geografi alene efter Kort. De første geografiske Begreber er bibragte ved, at man gaar ud fra de daglige Omgivelser eller fra Forhold, der er Eleverne bekendte. Dernæst er Landets forskellige Dele, deres Natur og Udseende, Havets Indskæringer, de vigtigste Byer o. s. v. nærmere omtalte under stadig Paavisning af Naturens Indflydelse paa Menneskenes Beskæftigelse.

Naturhistorie. De vigtigste og mest karakteristiske Repræsentanter for Pattedyr- og Fugleklassen. Der er ikke benyttet nogen Lærebog; men Læreren har ved Fremvisning og Beskrivelse af Hovedrepræsentanterne for de forskellige Pattedyr- og Fugleordener fornemmelig lagt Vægt paa at vække og udvikle Disciplenes Sans for Dyrenes ydre Former og øve dem i at beskrive deres Udseende. Dertil er knyttet en kort Beskrivelse af Dyrenes Liv og mest fremtrædende Egenskaber.

Regning. De fire Regningsarter i ubenævnte hele Tal. Hovedregning.

Skrivning. I det første Halvaar beskæftiges Eleverne med Indøvelse af Alfabetet i begge Skrifter. De flinkeste øves dernæst i Sammenskrift efter forekrevne Ord.

4de Fællesklasse a og b.

Dansk. Slomanns Læsebog 2den Del. 3 ugentlige Timer til Diktat, alle Skilletegn dikteres. Formlæren indøves ved Hjælp af en af Læreren dikteret skematisk Grammatik. Af og til, naar der i en Del af en Time er Tid dertil, bliver der fortalt eller forelæst for Eleverne historiske Brudstykker som Fortsættelse af det i 3die Klasse gennemgaaede.

Religion. Det gamle Testamente til Kongetiden; det nye Testamente til Jesu Undergerninger efter Balslevs Bibelhistorie; Luthers lille Katekismus: de ti Bud og Fadervor uden Forklaring; nogle Salmer.

Geografi. Efter Dalbergs lille Geografi er lært Danmark, Norge og Sverig. Tillige er efter Landkortet alene gennemgaaet Evropas øvrige Lande, deres Beliggenhed og Hovedstederne.

Naturhistorie. Berg: Dyrerigets Naturhistorie; Pattedyr og Fugle til Hønssefuglene. Eleverne er øvede i at beskrive Eksemplarer af foreviste Dyr og i at paavise deres karakteristiske Kendetegn og Skelnemærker. Tillige er de gjort bekendte med Dyrenes Levemaade og Opholdssteder.

Regning. De fire Regningsarter i benævnte Tal. Hovedregning to Timer om Ugen.

Tegning paa Tavle af Figurer efter Fortegning paa Klassesavlen.

Skrivning. Øvelse i Sammenskrift, dels efter Forskrift, dels efter trykte Bøger.

Gymnastik og Sang.

5te Fællesklasse a og b.

Dansk. Julie Heins: Dansk Læsebog IV. En ugentlig Time Stil, hvorved bl. a. Eleverne er øvede i selv at fortælle. De første 40 Stykker af Olaf Langes danske Sproglære.

Geografi. Dalbergs lille Geografi; Jordens Bevægelse, Zonerne, Klima, Dyr- og Planteliv, Menneskeracer. Evropas Lande med deres Hovedstæder og vigtigste Floder. Udførligere er lært: Danmark, Norge, Sverig, Rusland, Storbritannien, Mellemeuropas Naturforhold.

Religion. Det nye Testamente til Jesu Undergøngninger efter Balslevs Bibelhistorie. Luthers lille Katekismus: de tre Trosartikler. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Efter Berg: Fugle fra Hønsfuglene, Krybdyr, Fisk og Padder. Undervisningen er stadig knyttet til Fremvisning af Naturgenstande eller Afbildninger saaledes, at Eleverne er øvede i selv at faa Øje for og indprente sig Forskelligheder og Ligheder mellem de forskellige Dyreformer, og Bogen er kun benyttet som Støttepunkt for det paa denne Maade lærte. Af Planterne er mundtlig fortalt om vore vigtigste Nytteplanter.

Regning. De fire Regningsarter med hele Tal. Addition og Subtraktion med Brøk, Decimalbrøk, Regula de Tri med hele Tal. Regning paa Klassesavlen og Hovedregning.

Tegning. Janniches Vejledning, 2det og 3die Hefte. Tegning efter Figurer paa Klassesavlen.

Skrivning, dels efter Forskrift, dels efter Diktat i linierede Bøger.

Gymnastik og Sang.

Mellemskolen.

Iste Mellemskoleklasse a og b.

Dansk. Julie Heins: Dansk Læsebog V, Olaf Langes Sproglære Stk. 27—60. 1 Time om Ugen bruges til Stil, væsentlig Genfortælling; i denne Klasse vænnes Eleverne efterhaanden til selv at sætte Skilletegn.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling fra Stk. 50—109. Jespersen og Sarrau: Engelsk Begynderbog II, Side 1—24. Under Læsningen er de vigtigste Dele af Formlæren indøvede.

Historie. Ottosen: Børnenes Verdenshistorie.

Geografi. C. C. Christensens Geografi: Danmark, Norge, Sverig og Finland.

Religion. Balslevs Katekismus: Synden. Det nye Testamente: Jesu Lignelser. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Leddyr og Bløddyr, Dyrenes indre Bygning, de vigtigste Organer og deres Virkemaade fremhævet. Tillige er mundtlig gennemgaaet Plantens forskellige Dele, Stængel, Blade, Blomster og deres Betydning for Planten.

Regning. Multiplikation og Division med Brøk, Regula de Tri med hele Tal og Brøk. Indøvelse af Tabel. Idelig Øvelse i Hovedregning.

Geometrisk Tegning. Der er forklaret og tegnet Figurer til de vigtigste Sætninger og Konstruktioner i Jul. Petersens Plangeometri under Afsnittet om Polygoner. Der er lagt Vægt paa at indprente Eleverne de vigtigste Begreber og Betegnelser i Geometrien.

Frihaandstegning. Tegning efter Hetsch's For-tegninger.

Skrivning.

Gymnastik og Sang.

Realklasserne.

Iste Realklasse.

Dansk. Julie Heins: Dansk Læsebog VI. En Stil om Ugen. Oplæsning, Analyse og Genfortælling.

Tysk. Skouboe: Tysk Læsebog Side 1—12; 15—28. Efter Ipsens Grammatik: Bøjningslærens Hovedtræk og Præpositionerne.

Fransk. Otto Jespersens franske Begynderbog: Repeteret Side 1—59; Læst 60—87.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 3die Afdeling, Stykke 110—150.

Historie. Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie, I. 1—151.

Geografi. C. C. Christensens Geografi: fra Mellem-
evropa til Sydevropa.

Religion. Balslevs Katekismus: den første og anden Trosartikel. Det nye Testamente: Apostlenes Gerninger. Nogle Salmer.

Naturhistorie. Den almindelige Botanik. Pattedyr og Fugle til Hønsfuglene efter Boas.

Matematik. Uden Brug af Bog er gennemgaaet et Pensum, der i Aritmetik svarer til Jul. Petersens rat. Størrelser indtil Polynomiers Division, og i Geometri til Afhængighed mellem rette Liniers Længder.

Regning. Repetition af Brøk, Regula de Tri med hele Tal og Brøk, Beregning af simpel Rente, blandede Opgaver. Regning paa Klassetavlen og de smaa Tavler. Hjemmeregning.

Geometrisk Tegning. Elementære Konstruktioner, Ovaler og Spiraler.

Frihaandstegning efter Hetsch's store Fortegninger og fritstaaende Klodser.

Skrivning. Øvelserne fortsættes i ulinierede Bøger efter Forskrift og Diktat.

Gymnastik og Sang.

2den Realklasse.

Dansk. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 6te Afdeling. Hjemme- og Skolestil af afvekslende Indhold. Jævnlig Analyse.

Tysk. Skouboes Læsebog. Side 23—29, 37—47, 56—58, 69—87, 95—102, 106, 110. Ipsens Grammatik.

Fransk. Carl Michelsen: Fransk for Mellemklasserne. S. 1—43; 92—110. Oluf Nielsen: Fransk Grammatik. § 42—§ 126.

Engelsk. Jespersens Begyndergrammatik indtil § 44. Listovs Lærestykker S. 1—87. Boysens engelske Digte S. 1—19 med Udeladelse af enkelte Digte.

Historie. Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie, I. fra Side 151—Bogen ud. II. Til Ludvig XIV.

Geografi. C. C. Christensens Nr. 2: Asien, Afrika, og Nordamerika.

Religion. Matthæus Evangelium. Af Balslevs Katekismus: den tredie Trosartikel og Fadervor.

Naturhistorie. Fra Fugle til Leddyr. Tokimbladede Planter.

Matematik. Uden Bog er læst hvad der svarer til Jul. Petersens Geometri indtil «ligedannede Figurer». Af «Rationale Størrelser»: Polynomiers Division, Potens, Ligninger af første Grad med en og flere ubekendte, Proportioner og Decimalbrøk.

Regning. Repetition af Brøk. Anvendelse af Proportioner (Procentregning, sammensat Regula de Tri, Delingsregning, Blandingsregning og Kæderegning). Jævnlig Hjemmeregning.

Tegning. Tegning efter Hetsch's store Fortegninger og Helsteds Gipsafstøbninger og Ornamente. — Geometrisk Tegning.

Skrivning, Gymnastik og Sang.

3die Realklasse.

Dansk. F. Christensens Haandbog i dansk Literatur I, Schneekloths Grammatik. Analyse. En Hjemmestil hver fjortende Dag.

Tysk. Skouboes tyske Læsebog for Mellemklasser, S. 110—176. Efter Ipsens Grammatik: Verberne.

Fransk. Carl Michelsen: Fransk for Mellemklasser. Side 61—84. Franske Læsestykker. Oluf Nielsens Grammatik. § 1—43.

Engelsk. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling, Side 1—41; 61—136. Versioner to Gange om Maanedn. Boysens engelske Digte, S. 1—30. Jespersens Begyndergrammatik § 1—53.

Historie. Ottosen og Schmidt: Den nyeste Tid.

Geografi. Dalbergs større Geografi: Sydamerika, Australien. Indledningen, Danmark og Skandinavien.

Naturhistorie. Zoologi: Leddyr og Bløddyr. Botanik efter Grønlund: fra enkimbladede Planter — Bogen ud.

Naturlære. Ligevægtslæren efter Prytz's Naturlære.

Religion. Af Balslevs Katekismus: Sakramenterne. Apostlenes Gerninger. Reformationens Kirkehistorie i Tyskland og Danmark.

Matematik. Jul. Petersen: «Rationale Størrelser»: Maal og Multiplum. «Irrationale Størrelser»: Rod, Ligninger af anden Grad, Rækker. Jul. Petersens Geometri: Indtil Cirkelperiferiens Længde. Opgaver hjemme og paa Skolen.

Regning. Kvadratrod, Kubikrod, Logaritmer og blandede Opgaver efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

Skrivning og Gymnastik.

4de Realklasse.

Opgives til Eksamen:

Dansk. Dronning Dagmar. Ludvig Holberg: Den pantsatte Bondedreng, Jeppe paa Bjærgen. Joh. Ewald: Sange af «Fiskerne». J. H. Wessel: Gaffelen, Smeden og Bageren. Oehlenschläger: Axel og Valborg, Aladdin, De tvende Kirketaarne. N. F. S. Grundtvig: Mester Ole Vind. J. L. Heiberg: Af: Aprilsnarrene. H. Hertz: Af: Sparekassen. P. Møller: Af: En d. Students Eventyr. Chr. Winther: Af: Hjortens Flugt. Pal.-Müller: Af: Adam Homo. M. A. Goldschmidt: Tømmerpladsen. H. C. Andersen: Flipperne. J. Chr. Hostrup: Af: Eventyr paa Fodrejsen, Soldaterløjer. Drachmann: Fiskeren synger, Ligprædiken, Den sidste Parade.

Engelsk. Listovs Læsestykker S. 3—41; 61—102; 118—155. Listov: Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter S. 3—37. Boysens Digte. Jespersens Grammatik.

Tysk. Skoubos Læsebog S. 110—169; 188—202; 203—205; 210—211; 213—216; 222—224; 229—230; 248—259. Ipsens Grammatik.

Fransk. Carl Michelsens franske Læsestykker S. 1—7; 27—36; 44—59; 113—160. Kursorisk er læst Antoine Galland; Sindbad le marin. Oluf Nielsens Grammatik.

Historie. Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie: Grækenlands Historie indtil den peloponnesiske Krigs Begyndelse, Tidsrummet 1300—1550, den nyeste Tids Historie fra 1789. Nordens Historie fra Oldtiden til Valdemar Sejrs Død og fra 1784 (for Sverig 1772) til Nutiden. — P. Munchs: Mindre Lærebog i Samfundslære S. 1—31; 67—90.

Geografi. Dahlbergs Geografi.

Matematik. Jul. Petersens Aritmetik og Geometri.

Naturhistorie. Boas Zoologi. Grønlunds Botanik.

Naturlære. Prytz's Naturlære.

De studerende Klasser.

1ste studerende Klasse.

Dansk. De vigtigste Regler af Lydlæren.

Latin. Forchhammers latinske Læsebog.

Tysk. Skouboe: Tysk Læsebog 4—19; 29—35; 37—56.

Religion. Jesu Lignelser efter n. T. Lidelses-historien efter Salmebogen. Første Trosartikel, Fadervor, nogle Salmer.

2den studerende Klasse.

Latin. Hauchs Læsebog Side 90—140. Cæsars Gallerkrig I 1—30. Iversens Stiløvelser 1—30. Formlæren efter Madvigs Grammatik. Analyse.

Fransk. Carl Michelsen: Fransk for Mellemlasser S. 1—30; 61—84; 92—111. Oluf Niensens Grammatik § 42—126.

Tysk. Skouboes Læsebog S. 1—4; 19—23; 47—56; 63—76. Ipsens tyske Grammatik S. 1—59.

Religion. Lucas Evangelium. Anden og tredie Trosartikel. Nogle Salmer.

3die studerende Klasse.

Latin. Cæsars Gallerkrig: 1ste Bog Kap. 31—54; 3die Bog. Iversens Stiløvelser. Cicero pro Roscio 1—32.

Tysk. Skouboes Læsebog S. 37—47; 56—58; 115—142; 248—259. Ipsens Grammatik.

Græsk. Karl Hude: Græsk Elementarbog, første Afsnit. Af andet Afsnit Side 1—12. Græsk Formlære af Berg og Hude.

Iøvrigt som de tilsvarende Realklasser.

4de studerende Klasse.

Dansk. Værker og Brudstykker af saavel ældre som yngre danske Forfattere er læste. 3 Stile om Maa-neden, i Reglen af skildrende eller fortællende Indhold.

Opgiver til Eksamen:

Fransk. Carl Michelsen: Franske Læsestykker S. 1-7; 36—59; 113—160. Oluf Niensens Grammatik.

Latin: Cæsars Gallerkrig III, V. Talen for Roscio 1—30. Ovid: Pyramus og Thisbe. Pentheus. Deucalion og Pyrrha.

Græsk. Hude: Græsk Elementarbog II (Xenophons Anabasis og Kyropædien), S. 11—27; 32—45; 50—57. Homers Odyssee; IX (undt. V. 116—145). Berg og Hude: Græsk Formlære.

Historie. Ræder: Oldtidens Historie indtil «de gode Kejsere».

Geografi. Dalbergs Geografi.

Matematik. Julius Petersens Aritmetik I og II. Geometri.

Naturlære. Prytz's Naturlære.

Naturhistorie. Boas Zoologi. Grønlunds Botanik.

5te studerende Klasse.

Dansk. Literaturhistorien: fra Oehlenschläger ud. En Stil hver anden Uge.

Fransk. Michelsens Læsestykker; Taine: M. Grain d'orge. Michelsens historiske Læsestykker I. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Michelsen: Franske Stiløvelser I. Niensens Syntaks.

Tysk. Mohr og Haunstrup: Tysk Læsebog S. 25—37; 44—242. Gaudy: Aus dem Tagebuche eines wand. Schneidergesellen. Maanedslæsning.

Historie. Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie: Middelalderen og den nyere Tid til Enevældens Tidsrum. Oldtiden efter Ræder. Samfundslære.

Naturlære, sproglig Retning. Prytz's Naturlære. Læren om Ligevægt og Varme, Magnetisme og Elektricitet.

Matematik. Jul. Petersens Aritmetik: fra Annuiteter—Bogen ud. Trigonometri. Analytisk Geometri til Keglesnittene.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog Side 1—60. Wimmers Grammatik.

Latin. Cicero: pro lege Manilia; Cato major; Divinatio in Cæcilium. Livius XXXIII 1—31. Horats Oder 1452 V. Vergils Æneide II.

Græsk. Iliaden I, VI. Odysseen VI, VII. Herodot VIII, IX (1—16, 58—86, 89—95, 108—113).

Naturlære, mat. Retning, Prytz og Barmwater: Mekanisk Fysik og Varmelære.

Svensk. En Del Litteraturprøver af ældre og nyere Forfattere. Samtaler om svensk Kultur.

6te studerende Klasse.

Opgiver til Eksamen.

Dansk. Den danske Litteraturs Historie med Rønning d. Lit.-Historie som Grundlag. Særlig læst: J. L. Heiberg. — Af Litteratur opgives: Værker og Brudstykker af Værker af Hovedforfatterne. Det forrige Aars Pensum er repeteret. Hver anden Uge en Hjemmestil, i Reglen af reflekterende Indhold.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog 50 Sider. Nials Saga c. 30 S.

Latin. Vergil II. Carmina selecta: Catullus II, IX. Ovid I, II. Af Horats Epistler I (572 V.), II, 1 (270 V.). Af Oderen I (584 V.), II (460 V.), III (324 V.), IV (84 V.). Cicero: Cato major (÷ Cap. 15). Pro lege Manilia. Seneca (Gertz' Udvalg II) S. 1—56. Livius XXXIII 1—31. Sallust: Catilina 5—36.

Græsk. Iliaden I, VI. Odysseen VI, VII, X (1—182). Herodot VIII (1—76, 78—88), IX (71—84). Platon: Apologien og Kriton. Lukian: Charon og Hanen.

Græske Værker og desl. i Oversættelse. Prøver paa græske lyriske Digte. Sophokles Antigone. Euripides Iphigenia i Aulis og Medea. Udvalgte Stykker af Platons Phædra og Symposion, samt af Xenophons Memorabilia. Lukians Liv og Forfattervirksomhed (efter Prof. Gertz' Fremstilling).

Fransk. Michelsens historiske Læsestykker II. Balzac: Episode sous le Terreur. Tøpfer: Le Grand St.-Bernard. Taine: M. Grain d'orge.

Tysk. Mohr og Haunstrup: Læsebog for de højere Klasser S. 25—37; 44—242. Gaudy: Aus dem Tagebuche eines wand. Schneidergesellen. Lenau: Savororola.

Engelsk. Listovs engelske Læsestykker 2den Afd. S. 1—41; 61—155. Udvalg af eng. Forfattere S. 1—37.

Historie. Den nyeste Tid fra 1789 efter Ottosen og Schmidt. Nordens Historie efter 1660 (Ottosen). Roms Historie fra Begyndelsen af de puniske Krige til Augustus Død (Ræder). Det absolutte Kongedømmes Periode (Ottosen og Schmidt). P. Munchs Lærebog i Samfundslære Side 1—46, 104—141.

Aritmetik. Jul. Petersens Aritmetik I og II.

Geometri. Jul. Petersens Geometri. Trigonometri. Stereometri. Analytisk Geometri. Metoder og Teorier.

Naturlære (math.-naturvidensk. Retning). Ellinger: Geometrisk Optik. Prytz og Barmwater: Mekanisk Fysik, Varmelære, Magnetisme, Elektricitetslære. Barmwaters Astronomi i (sprogl.-hist. Retning) Prytz.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

Forberedelsesklasserne. Julie Heins: Hanebogen. Regnetabeller af A. C. Lund.

3die Fællesklasse. Slomanns Læsebog I. En Tabel. Kort over Danmark. I. Michelsens: 90 Sange og Salmer til Skolebrug. Viggo Holm: Nodelæringsøvelser.

4de Fællesklasse. Slomanns Læsebog II. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. Dalbergs lille Geografi. Bokkenheusers Regnebog for de lavere Klasser. Salmer samt Bibel og kirkehistoriske Vers og Sange til Skolebrug. Viggio Holm: Nodelæsningsøvelser.

5te Fællesklasse. Slomanns Læsebog III. Olaf Lange: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelser. Ottosen: Børnenes Fædrelandshistorie. Dalbergs lille Geografi. Luthers Katekismus. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Salmebog. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Et Atlas. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug. Ernst: En- og trestemmige Træffeøvelser.

1ste Mellemskoleklasse. Julie Heins: Dansk Læsebog V. Olaf Lange: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelsesstykker. Jespersen og Sarauw: Eng. Begynderbog I og II. Det nye Testamente. Luthers Katekismus. Den nye Salmebog. Ottosen: Børnenes Verdenshistorie. Frk. Trydes Flora. C. C. Christensens Geografi (den mindre Udgave). 8 Fædrelandssange at lære udenad. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Et Atlas. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug. Ernst: en- og trestemmige Træffeøvelser.

2den Mellemskoleklasse. Julie Heins: Dansk Læsebog VI. Olaf Lange: Øvelsesstykker i dansk Analyse og Tegnsætning. Ingerslev og Vibæk: Begynderbog i Tysk, Hauffs Märchen (Red. Udg.) L. P. Ipsen: Tysk Grammatik. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog II. Et tysk Leksikon. Ottosen: Børnenes Verdenshistorie. C. C. Christensens Geografi (den mindre Udgave). Frøken Trydes Flora. Balslevs Katekismus. Den nye Salmebog. Det nye Testamente. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne. Et Atlas. V. Kalhauge: To- og trestemmige Sange til Skolebrug. Ernst: En- og trestemmige Træffe-

øvelser. Lærebøgerne i Matematik og Fysik bestemmes først efter Skoleaarets Begyndelse.

2den Realklasse. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm. 6te Afdeling (2den Udgave). Olaf Lange: Øvelsesstykker i dansk Analyse og Tegnsætning. Skouboe: Tysk Læsebog for Mellemlasserne. Ipsens tyske Grammatik (2den Udg.). C. Michelsen: Fransk for Mellemlasser. Oluf Nielsen: Fransk Grammatik. Jespersen og Sarauw: Engelsk Begynderbog II. Jespersens Begyndergrammatik. Balslevs Katekismus. Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Grønlunds Plantelære. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlasserne. Ottosen og Schmidts Lærebog i Historie I og II. C. C. Christensens Geografi (den mindre Udgave). Et Atlas. Et tysk, et fransk og et engelsk Leksikon. Sanne: Tre- og firestemmige Sange til Skolebrug (Syngeplan IV). Ernst: En- og tostemmige Træffeøvelser.

3die Realklasse. Borchsenius og Winkel-Horn: Dansk Læsebog for de højere Klasser. Bæk: 50 Paragraffer i dansk Grammatik. Olaf Lange: Øvelsesstykker i dansk Analyse og Tegnsætning. Skouboe: Tysk Læsebog for Mellemlasserne. Ipsens tyske Grammatik (2den Udgave). Merimée Tomango. Oluf Nielsens franske Grammatik. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling. Boysens engelske Digte. Nissens Versioner (3die Udg.). Jespersens Begyndergrammatik. Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie, 2den Del. Dahlbergs større Geografi. Julius Petersens Aritmetik I og II. Julius Petersens Geometri. Gamborgs Logaritmetavle Nr. 1. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Boas: Dyrerigets Naturhistorie. Grønlunds Plantelære. Prytz's Naturlære (sidste Udgave). Et tysk, et fransk og et engelsk Leksikon. Et Atlas. P. Munch: Mindre Samfundslære.

4de Realklasse. F. Christensen: Haandbog i dansk Litteratur I. Bæk: 50 Paragraffer. Skouboe: Læsebog for Mellemlasserne. Ipsens Grammatik. Michelsen: Franske Læsestykker. Oluf Niensens Grammatik. Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter. Nissens Versioner (3die Udg.). Merimée Tamango. Boysens engelske Digte. Ottosen og Schmidts Lærebog i Historie I og II. Dahlbergs større Geografi. Jul. Petersens Aritmetik I og II. Geometri. Gamborgs Logaritmetavle Nr. 1. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Lomholts Opgavesamling til almindelig Forberedelseseksamen. Boas' Zoologi. Grønlands Plantelære. Prytz's Naturlære (sidste Udgave). P. Munch: Mindre Samfundslære.

NB. De Elever i 3die og 4de Realklasse, som er fritagne for Fransk og Gymnastik, anskaffer P. Bokkenheuser: Lærebog i Handelsregning.

2den studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig (Gertz' Udg.) Madvigs latinske Grammatik. Iøvrigt som den tilsvarende Realklasse (dog ikke Engelsk).

3die studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig. (Gertz's Udgave). Ciceros 10 udv. Taler. Madvigs latinske Grammatik. En latinsk-dansk Ordbog (helst Jensen og Goldschmidts). I de øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse, dog Nissens tyske Grammatik II; ikke Engelsk og Fysik. — Særlig for den sproglig-historiske Retning: K. Hude: Græsk Elementarbog, 2den Udg. (1901); Berg og Hude: Græsk Formlære, 2den Udg. — Særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning: Prytz's Fysik (sidste Udgave).

4de studerende Klasse. Cæsars Gallerkrig. Ciceros udvalgte Taler, udg. af Madvig. Levys Udvalg af Ovid. I de øvrige Fag som den tilsvarende Realklasse, ikke Engelsk og Fysik. — Ræder: Oldtidens Historie, 3die Udgave. Særlig for den sproglig-historiske Retning:

Hude: Græsk Læsebog II (Udvalg af Xenophon). Særlig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning; Prytz's Fysik (sidste Udgave).

5te og 6te studerende Klasse. Ferd. Christensen: Haandbog i dansk Litteratur, 2den Del. Fr. Rønning: Dansk Litteraturhistorie til Skolebrug. Wimmer: Oldnordisk Læsebog (sidste Udgave). Wimmers Formlære. — Tyske Læsestykker af Mohr og Haunstrup. Schiller: Geschichte des Abfalls der vereinigten Niederlande (Coll Speemann). Lenau: Savonarola. Goethe: Aus meinem Leben. Michelsen: Historiske Læsestykker og sammes franske Stiløvelser. Ottosens Lærebog i Nordens Historie. Ottosen og Schmidt: Lærebog i Historie I og II. Ræders Lærebog i Oldtidens Historie. P. Munch: Lærebog i Samfundskundskab. Fr. Nielsens Kirkehistorie. Viggo Sanne: Tre- og firstemmige Sange for lige Stemmer (Syngeplan IX).

Særskilt for den sproglige Afdeling: Livius XXXI—XXXV (udg. af Madvig). Sallust's Catilina (udg. af Gertz). Vergils Æneide. Horats Oder og Breve. Henrichsens Versioner (sidste Udgave). Homers Odyssee. En græsk Ordbog. — Prytz's Naturlære (sidste Udg.) Barmwaters Astronomi.

Særskilt for den matematiske Afdeling: Jul. Petersens Aritmetik I og II. Stereometri. Trigonometri, analytisk Geometri, Metoder og Teorier. Christensens Projektionstegning. Gamborgs 4-cifrede Logaritmetabeller Nr. 1 og 2. Prytz's Naturlære. Barmwaters Lærebog i Fysik og Astronomi. Ellingers Optik.

NB. Bøgerne til 5te og 6te studerende Klasse ønskes først anskaffede, efter Haanden som de i Løbet af de to Aar skal bruges, da Bestyreren forbeholder sig efter Samraad med Læreren at foretage enkelte Forandringer.

Fælles Regler,

gældende for [„De forenede Latin- og Realskoler“,] Frk. H. Adlers Fællesskole for Drengene og Piger, Efterslægtsselskabets Skole og Det danske Selskabs Skole.

Om Eksamensafgifter m. m.

- 1) Enhver Elev, der indstiller sig til 4de Kl.s Hovedeksamen eller alm. Forberedelseseksamen, betaler 20 Kr. i Eksamensafgift. For Afgangseksamen for Studerende betaler den Discipel intet, der har bestaaet 4de Kl.s Hovedeksamen ved en af de ovenfor nævnte Latin- og Realskoler; ellers betales der 20 Kr. For Stempel paa Vidnesbyrbet betales 1 Kr.
- 2) En Privatist, der indstiller sig til:
  - a. Tillægsprøve til Skolelærereks. betaler 10 Kr.
  - b. Tillægsprøve til Alm. Forberedelseseksamen, sproglig . . . . . — 10 —
matematisk . . . . . — 8 —
  - c. Eksamen i Latin og Formaeenter . . . . . — 8 —
  - d. 4de Klasses Hovedeksamen . . . — 42 —
  - e. Afgangseksamen for Studerende,
sproglig . . . . . — 41 —
matematisk . . . . . — 43 —

Saaframt Vedkommende som Privatist har taget 4de Klasses Hovedeksamen ved en af de nævnte Latin- og Realskoler, betales henholdsvis 31 Kr. og 33 Kr.

Om smitsomme Sygdomme.

- 1) Naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, maa Skolen forlange straks at modtage Meddelelse derom.

- 2) Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, vil det ubetinget være nødvendigt at forbyde alle Disciple fra Hjem, hvor der findes Patienter med disse farlige Sygdomme, al Adgang til Skolen, indtil det ved Lægeattest erklæres, at al Fare for Smitte er forbi.
- 3) Derimod vil det under en af de sædvanlige, godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre, mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt, at formene Disciple fra Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Dog anmodes de Familier, hos hvem Mæslinger er udbrudt, om kun at sende de Børn i Skole, om hvilke det med Sikkerhed vides, at de tidligere har haft Sygdommen, men derimod at holde de Børn, der ikke tidligere har haft den, borte fra Skolen, indtil det kan antages for sandsynligt, at de ikke er smittede af det i Hjemmet optraadte Sygdomstilfælde.

Om Forsømmelser.

- 1) Forsømmelser i anden Anledning end Sygdom og andre særlige Tilfælde bør kun foregaa efter Samraad med Skolens Bestyrer.
- 2) Naar Eleven igen giver Møde paa Skolen, maa han medbringe en skriftlig Meddelelse om, hvorlænge han har været fraværende og hvorfor.
- 3) Ønskes en Elev (af Helbredshensyn o. l.) fritaget for i Frikvartererne at være paa Legepladsen, maa han medbringe skriftlig Anmodning derom fra Hjemmet.
- 4) Til Fritagelse for Gymnastik — udover én Uge — kræves der, i Henhold til ministeriel Bekendtgørelse, en motiveret Lægeattest, der angiver Fritagelsens Varighed.

Følgende Regler tiltrædes af samtlige Latin- og Realskoler.

- 1) Naar en Elev, der forlader en af disse Skoler, anmeldes til Optagelse i en anden af disse, er denne — inden Eleven optages — forpligtet til at indhente Oplysninger hos den tidligere Skole om, hvad der maatte være at bemærke om Eleven.
- 2) Naar Opflytning i en højere Klasse er nægtet en Elev i en af disse Skoler, kan han ikke, ved at overflyttes til en anden af dem, opflyttes i en Klasse, der svarer til den, hvori Opflytning ved den anden var ham nægtet.
- 3) Udgaar en Elev paa Foranledning enten af Hjemmet eller af Skolen, fordi Hjemmet nægter at overholde de i «Fælles Regler» fastsatte Bestemmelser, kan vedkommende Elev ikke optages i nogen af disse Skoler.

Om Elevers Udmeldelse.

Udmeldelse maa ske med en fuld Maanedes Varsel; der betales altsaa for den Maaned, i hvilken Udmeldelsen sker, og for den følgende. Indenfor et Skoleaar kan ingen Elev udmeldes senere end den 30. April.

Ferier og Fridage i Skoleaaret 1904—05: Lørdag 10. Septbr. Efteraarsferie: 16.—19. Oktbr., Torsdag 10. Novbr., Mandag 5. Dcbr. Juleferie: 23. Dcbr.—5. Jan. Onsdag 1. Febr. Paaskeferie: 19.—25. April. Lørdag 20. Maj. Pinseferie: 4.—13. Juni.

Hr. Knud Bokkenheuser har holdt Foredrag for Eleverne i de ældre Klasser om: Københavnerliv paa Rahbeks Tid.

Skolens Bibliothek har i Aar modtaget følgende Gaver:

Marryat: Peter Simple. — Arne Weel II.	} Eleverne i II.
— Mr. Midshipman Easy.	
— Jacob Ærlig.	
— Den fattige Jack.	

Foreningen „Kunst i Skolen“ har givet:

Viggo Johansen: En Hare (Oliemaleri).

Lorenz Frølich: Ragnaroksfriksen og Gøgleriet i Utgaard,
tilsammen i 11 Rammer.

Adolf Larsen: Fra en gammel Have. Radering.

Gennem Foreningen har Skolen tillige modtaget:

Carl G. Laurin: Kunsthistorie, som Gave fra Forfatteren.

Af Hr. Grosserer Emil Schou har Skolen modtaget som Gave: Christiani: Landkort over Kongeriget Danmark, opklæbet og i Ramme.

Skolens Museum har i Aarets Løb modtaget følgende Gaver:

2 Hvalhvirvler. Rasmussen, 3 R.

Hvalbarde. Variati, II.

Hoved af Hvidfisk. }

Hvalluffe. }

Jacobæus, 2 R.

Rede af Gøgemoder. Mule, II.

Flagspætte (Picus major). Hr. Stud. pharm. A. Bonde
i Køge.

Æg af Kanariefugl. V. Petersen, 1 R.

Hoved af Albatros. P. Petersen, 5 b.

Karpe i Spiritus. Aune, 1 M a.

Firben, Uromastix. Aage Hansen, 5 b.

Æg af Havsnegle og 2 Søstjærner. Waage-Nielsen, I.

Coccinellaskjoldlus. Hr. Stud. pharm. Bonde.

Skelet af Sumpskildpadde. Grønvaldt, II.
 2 Cocons af Silkesommerfugl. Koch, II.
 Egetræ, gennemboret af Pæleorme. Grønvaldt, II.
 Bækken og Laarben af Hare. Waage-Nielsen, I.
 Korallstok af Stjernekorall. Metz, 1 Mb.
 Arnagerkalk. Dam, 5 b.
 Kvarts fra Island }
 Skalicit fra Island } Bundesen. 1 Ma.
 2 Stk. Kryolith fra Grønland med Blyglans, Jernspath
 og Kobberkis. Thomsen, 3 b.

For disse Gaver bringer Skolen Giverne den bedste Tak.

Gymnastik. Undervisningen i dette Fag er fremmet ligesom tidligere Aar. Som Grundlag for Undervisningen er benyttet: «Gymnastikkommissionens Haandbog i Gymnastik» (1899).

Skolens Undervisning i Gymnastik inspiceredes af Gymnastikinspektøren, Hr. Oberst Ramsing.

Den i Efteraaret 1899 oprettede Gymnastikforening «Edvard Storm» for Skolens Disciple har fortsat sine Øvelser i Skolens Gymnastiksal med 1 ugentlig Time for det yngre Hold under Krigsassessor Jørgensens Ledelse, og 1 ugentlig Time for det ældre Hold under Kaptajn Schiølers Ledelse.

I det 4de danske Gymnastik- og Idrætsstævne af Skoledisciple den 13de og 14de Maj 1904 i Randers deltager Skolen med et Hold paa 22 Elever under Kaptajn Schiølers Ledelse. — En kortvarig Indøvelse af dette Hold sluttede med en Præsentation i Skolens Gymnastiksal for Skolens Direktion og en indbudt Kreds af Forældre m. fl. den 6te Maj 1904.

Den 12. Januar afholdtes Skolebal i Koncertpalæet. En Fællestur til Malmø og Lund foretoges den 8. Maj med en Del af de ældre Elever. Efter Sommerferien vil den aarlige Skovtur finde Sted.

De Bøger, som bruges i Skolen, faas hos Hr. Boghandler Tryde, Østergade 3. Skrivebøger, Karakterbøger, Penne, Blyanter o. s. v. erholdes hos Skolebetjenten.

Statistiske Meddelelser¹⁾.

Elevantallet i de forskellige Klasser er i Maj 1904:

VI L	6	}	76
V L	9		
IV L	17		
III L	14		
II L	14		
I L	16		
4 R	22	}	89
3 R	18		
2 R	20		
1 R	29		
1 M a	20	}	165
1 M b	21		
5 F a	24		
5 F b	22		
4 F a	16		
4 F b	19		
3 F	21		
Forberedelsesklassen . . .	22		
			330

¹⁾ Ved Romertal betegnes her og i det følgende de studerende Klasser. M betyder Mellemskoleklasse.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Fagene.	VIL	VI	IVL	IIIL	II L	IL	4 R	3 R	2 R	1 R	1 M	5 F	4 F	3 F	Forb.
Dansk og Old-															
nordisk . . .	4	4	2	2	3	3	3	3	3	3	6	6	8	10	12
Tysk	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	»	»	»	»
Fransk	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	»	»	»	»	»
Engelsk	(2)	(2)	»	»	»	»	4	4	3	2	3	»	»	»	»
Latin	7	7	7	6	6	6	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Græsk	6	5	5	5	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Svensk	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Religion	1	1	»	1	2	2	»	1	2	2	2	2	2	2	»
Historie	4	4	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	»
Geografi	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	»
Naturhistorie .	»	»	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	»
Naturlære . . .	(2)	(3)	(2)	(2)	»	»	2	2	»	»	»	»	»	»	»
Matematik . . .	9	6	5	5	4	4	5	5	5	4	»	»	»	»	»
Regning	»	»	»	»	2	2	2	2	2	3	4	6	5	5	4
Tegning	2	2	»	»	»	»	»	»	2	2	2	2	1	»	»
Skrivning . . .	»	»	»	»	1	1	»	1	2	1	3	5	5	5	6
Gymnastik . . .	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	2	2	2	2
Sang	1	1	»	»	1	2	»	»	1	2	2	1	1	1	1
	36	33	35	34	35	36	33	34	36	35	33	30	30	29	25

Skolens Lærere.

- Hr. Berg, C., Cand. phil. (1862), Naturhistorie i 3 F a, 3 F b, 4 F a, 4 F b, 5 F a, 5 F b, 1 M a, 1 M b. Geografi i 3 F a, 3 F b, 4 F a, 4 F b, 5 F a, 5 F b. Regning i 3 F a, 3 F b. Deltager i Inspektionen paa Legepladsen og i Bygningerne.
- Brix, Fr., Fuldmægtig i Marineministeriet (1873), Historie i 2 R, 3 R, 4 R., IV.
  - Jørgensen, O., Krigsassessor, Dbmd. (1874), Gymnastik.
  - Berg, J., Cand. phil. (1880), Naturhistorie i I, II, III, IV, 1 R, 2 R, 3 R, 4 R.
  - Iversen, Cand. theol. (1881), Naturlære i III, IV, V, (spr), VI (spr), 3 R, 4 R, Matematik i I, III, 1 R, 3 R, geom. Tegning 1 M a, 1 M b, 2 R, Regning i I.
- Frøken Boldt, M. (1884), Dansk i 3 F a, 3 F b, 4 F a, Dansk og Regning i Forb.
- Hr. Christensen, F., Cand. phil. (1884), Dansk i 2 R.
- From, Fuldmægtig i Marineministeriet (1884), Dansk i 4 F b.
  - Holm, C., Fuldmægtig i Marineministeriet (1884), Matematik i II og 2 R, Regning i 3 R og 4 R.
  - Jacobsen, P., Cand. phil. (1885), Tysk i 1 M a, 1 R, Skrivning i 4 F a, 4 F b, Regning i II, 1 R, 2 R, 1 M a, 1 M b og 5 F a. Har Tilsyn i Bygningerne.

- Hr. Haunstrup, Chr., Cand. mag., Overlærer (1887), Tysk i I, II, IV, V, VI, 4 R, Fransk i III, Dansk i 1 M a, 1 M b.
- Bokkenheuser, Knud, Cand. phil. (1889), Dansk i I, II, III, IV, V, VI, 1 R, 3 R, 4 R, 5 a, 5 b, Oldnordisk og Svensk i V. Har Tilsyn paa Legepladsen.
- Frk. Bokkenheuser, M. (1891), Skrivning i 3 Fa, 3 Fb.
- Hr. Hansen, K., Cand. phil., Lærer ved Kommuneskolerne (1892), Geografi i I, II, III, IV, 2 R, 3 R, 4 R.
- Frk. Hansen, P., Cand. phil. (1894), Latin i IV, Græsk i III, Historie i 1 R, 1 M a, 1 M b.
- Hr. Lund, H., Cand. theol. (1894), Fransk i I, II, IV, 1 R, 2 R, 3 R, 4 R, Tysk i III, 1 M b, Geografi i 5 a.
- Frk. Poulsen, H. (1894), Skrivning i F b.
- Hr. Guldbrandsen, Fr., (Maler), Skrivning og Tegning.
- Holm, E., Cand. mat. (1896), Fysik i V og VI.
- Torup, Cand. philol. (1898), Latin i I, V, VI, Oldnordisk i V, Geografi i 1 M a.
- Andersen, Einer, Cand. mag. (1898), Geografi i 1 M a, Regning i 5 F b, Historie i 4 F a og 4 F b.
- Frk. Jørgensen, Ellen, Cand. mag. (1898), Latin i II og III, Historie i II, 5 F a, 5 F b.
- Hr. Jacobsen, J. P., Dr. phil. (1899), Historie i V, VI.
- Schiøler, Kaptajn (1899). Gymnastik i Overklasserne, Regning i 4 F a, 4 F b.
- Løber J., Cand. theol. (1900), Religion i I, II, III, V, VI, 3 R.
- Fru Haunstrup, H. (1900), Sang.
- Hr. Goldschmidt, M., Dr. phil. (1900), Græsk i IV, V, VI, Historie i I og II.
- Frk. Wældike, G., Cand. phil. (1900), Engelsk i V og VI, 1 R, 2 R, 3 R, 1 M a, Tysk i 3 R.

Frk. Eibye, eks. Kommunelærerinde (1902), Geografi i
1 R, Religion i 4 a, 4 b, 5 a, 5 b, 1 M a, 1 M b,
1 R, 2 R.

Hr. Lund, A. A., Cand. theol. (1902), Engelsk i 4 R.
Bestyreren (1856), Matematik i IV, V, VI, 4 R.

Den mundtlige Del af Eksamen holdes fra den 4de til den 6te Juli. Udfaldet meddeles Torsdag den 7de Juli Kl. 6 Eftmd., hvorefter Sommerferien begynder. Undervisningen genoptages Mandag den 22de August Kl. 9.

Indmeldelse af nye Elever modtages før Sommerferien hver Skoledag Kl. 9—10 og 2—3. I Ferien vil Bestyreren i Reglen træffes paa Skolen om Formiddagen Kl. 8—9^{1/2}. De nye Elever prøves Onsdag den 6te Juli Kl. 2 og Mandag den 22de August Kl. 12.

Elevernes Forældre og Værger, samt enhver, der interesserer sig for Skolen, indbydes til at overvære Eksamen.

